

SEMINAR of TRAINING OP MAAT

Opleiding

STERVEN DOE JE NIET ALLEEN

Voor professionals die werken met kinderen en/of volwassenen bij ziekte, sterven en de dood.

Uniek concept

Praten over de dood

Open communiceren over de dood, in woord, spel en verhaal, kan voor bijzondere doorbraken zorgen, waardoor cliënten en gezinnen in verbinding het leven én elkaar los kunnen laten.

De kracht van aanraking

Communiceren d.m.v. aanraking en stilte in fasen van (terminale) ziekte en sterven is soms het enige dat rest. Ontdek de kracht en het belang van professionele Na-Bij-Heid.

Beste professional,

Bij het werken met volwassenen en kinderen die geconfronteerd worden met ziekte, dood en rouw, speel jij een cruciale rol. Of je nu als (jeugd)zorgprofessional, leerkracht, uitvaartondernemer of op een andere manier beroepsmatig betrokken bent, jouw bijdrage is van onschatbare waarde. Het vermogen om open en respectvol te spreken over de dood, om angst voor de dood te verminderen én de juiste ondersteuning te bieden zijn essentiële vaardigheden in dit veld.

Praten over de dood

Het goede nieuws is dat praten over de dood met je cliënten in verschillende 'talen' kan plaatsvinden. In onze opleiding "Sterven doe je niet alleen," leer je dat:

- **De kracht van Aanraking voor zich spreekt:** Aanraking is een krachtig communicatiemiddel. We leren je hoe je door aanraking een diepere verbinding kunt leggen en troost kunt bieden. We nemen je mee in het belang van professionele Na-Bijheid, met respect voor de (lichamelijke) integriteit van je cliënten.
- **KinderTaal veel meer is dan enkel woorden:** Kinderen communiceren niet alleen met woorden, maar ook via spel, verbeelding en verhalen. Onze opleiding leert je hoe je op de Sloompje Slak® manier kunt aansluiten bij de belevingswereld en taal van kinderen. Tevens ga je leren hoe je dit kunt toepassen om de ouder-kind communicatie te verbeteren en/of bekrachtigen.
- **Stilte een taal apart is:** Soms is het belangrijk om ruimte te geven aan stilte. Stilte kan helend zijn en de cliënt de gelegenheid bieden om te reflecteren en te uiten wat moeilijk in woorden uit te drukken is.

Je leert werken volgens de Sloompje Slak® en de Kracht van Aanraking methode.

Systemisch werken

Onze opleiding stelt je in staat om, vanuit het perspectief van je cliënt en diens gezinssysteem, de dood een plek te geven tijdens het leven. Door de dood te normaliseren en er al tijdens het leven over te 'praten', leggen we belangrijke bouwstenen voor een voorspoedig verloop van het proces van afscheid nemen en rouw.

"Sterven doe je niet alleen" relateert aan het feit dat sterven méér is dan een individuele gebeurtenis. Het reikt verder dan het individu dat afscheid neemt van het leven. Sterven raakt het hele systeem, het weeft zich door de levens van iedereen die erbij betrokken is. Het heeft impact op vrienden, familie, zorgverleners, en iedereen die deel uitmaakt van de cirkel van het leven. Een systemische benadering is dan ook cruciaal.

Zorgen voor jezelf

"Sterven doe je niet alleen" betekent niet alleen dat degene die gaat sterven niet alleen is in dit proces en hulp mag vragen, maar ook dat jij als professional niet alleen hoeft te staan in het bieden van steun. Zelfzorg is in dergelijke intensieve situaties van essentieel belang om als professional in balans te blijven. Hier besteden we tijdens de opleiding ruimschoots aandacht aan.

Van doen naar niks dóen

"Sterven dóe je niet alleen" verwijst ook naar het feit dat werken bij terminale ziekte en sterven om een andere professionele attitude vraagt. Het is een fase waarin 'doen' plaatsmaakt voor berusting, waarin stilte en introspectie de enige beweging lijken te zijn. Er zijn momenten waarop je de grenzen van 'oplossingsgericht werken en doen' tegen zult komen. Als professionals zijn we vaak gericht op het oplossen van problemen en willen we verbetering van de situatie bewerkstelligen. Wanneer iemand stervende is, is er geen 'probleem' dat opgelost kan worden en vraagt dit dan ook iets anders van jou als professional.

Het stervensproces

In de opleiding besteden we aandacht aan problemen bij samen praten over de dood en belemmeringen vanuit de verschillende perspectieven hierin en in het stervensproces, elkaar loslaten en overgaan naar de nieuwe vorm van leven, met de fysieke afwezigheid van je dierbaren.

Hoe kun je mensen die gaan sterven, helpen:

- om anderen toe te laten in deze intieme fase van het leven;
- hun eigen wensen te behartigen en uit te spreken - zelfs als die in strijd zijn met de belangen van hun omgeving;
- hun angst voor de dood te verminderen dan wel te hanteren;
- hun lot te aanvaarden en de dood te omarmen;
- hun dierbaren los te laten en in vertrouwen afscheid te nemen.

Onze ervaring leert dat de combinatie van de kracht van aanraking en open communiceren over de dood (in woord, spel en verhaal) voor bijzondere doorbraken kan zorgen waardoor cliënten en gezinnen in verbinding het leven en elkaar los kunnen laten. Dat nabestaanden makkelijker verder kunnen leven na verlies. Ten volle het leven omarmen, inclusief de dood: dáár ligt de weg naar heling!

Verder leven na verlies

Als professional in dit werkveld begrijp je de angsten en zorgen die ontstaan wanneer iemand afscheid moet nemen en de dood in de ogen kijkt. Onze opleiding belicht het onderscheid tussen lichaam en ziel en biedt inzicht in hoe liefde nooit verdwijnt, ongeacht iemands geloofsovertuiging.

Je leert hoe je cliënten kunt helpen om een nieuwe vorm van aanwezigheid voor hun overleden dierbaren te vinden. Universele uitspraken zoals "Voor altijd in mijn hart" getuigen van deze diepe verbinding. Ontdek hoe je een brug kunt slaan tussen het fysieke en het spirituele en help mensen verder te gaan na verlies. Je leert mensen begeleiden bij het omarmen van de kracht van liefde na de dood. Samen creëren we nieuwe perspectieven op het leven na verlies.

Voor wie is de Opleiding geschikt?

De opleiding "Sterven doe je niet alleen" is geschikt voor:

- Jeugdzorgprofessionals (kindertherapeuten, rouwtherapeuten, psychologen, pedagogen, coaches, ambulante begeleiders e.d.)
- Zorgprofessionals (verpleegkundigen, kinderverpleegkundigen, artsen e.d.)
- Maatschappelijk werkers
- Leerkrachten
- Uitvaartondernemers
- Eenieder die zich wil verdiepen in het ondersteunen van mensen bij ziekte, sterven en afscheid nemen.

Wat de Opleiding biedt

Wanneer je de opleiding "Sterven doe je niet alleen" bij ons volgt, word je een krachtigere versie van jezelf met een rugzak vol tools en ervaring om zowel volwassenen als kinderen te helpen bij momenten van ziekte, sterven en de dood. De opleiding is een aanvulling op je eigen expertise. We helpen je om je eigen pijn en triggers met betrekking tot de dood te begrijpen en om je plek binnen het gezinssysteem te identificeren. Met de tools die we aanreiken, kun je zowel met woorden als via aanraking in contact zijn met je cliënt. Dit stelt je in staat om hen te ondersteunen in situaties van sterven, ziekte en ná overlijden, terwijl je zelf geïnspireerd en in balans blijft.

Binnen de opleiding nemen we de actuele Richtlijnen Palliatieve zorg in acht.

Na afronding van de opleiding ben je in staat om:

- volwassenen, kinderen en hun systeem te begeleiden in stervensprocessen;
- gesprekken over de dood te faciliteren en binnen gezinnen te stimuleren;
- angst voor de dood bij zowel volwassenen als kinderen te verminderen;
- nabestaanden te ondersteunen bij het hervatten van hun leven na verlies;
- stilte effectief in te zetten als interventie in stervensprocessen;
- de kracht van aanraking te benutten als interventie bij mensen met kanker, terminale zorg, stervensbegeleiding en rouwverwerking;
- de complexe dynamiek tussen perspectieven en belangen van cliënten en hun systeem te begrijpen en begeleiden;
- effectief gebruik te maken van spelmaterialen als communicatiemiddel;
- Sloompje Slak® massagekaarten in te zetten om ontspanning en verbinding te bevorderen;
- ouder en kind d.m.v. de Sloompje Slak® gesprekskaarten te helpen om emoties te uiten;
- cliënten met behulp van de Sloompje Slak® producten hun wensen en behoeften te laten ontdekken en uiten;
- jezelf op waarde te schatten en het belang van zelfzorg te erkennen;
- balans en werkplezier in deze veeleisende situaties te handhaven.

Praktische Informatie

- **Startdatum Maart 2024:** vrijdag 22 maart 2024, vrijdag 19 april 2024, vrijdag 17 mei 2024, vrijdag 28 juni 2024, vrijdag 6 september 2024, donderdag 17 okt 2024, vrijdag 15 november 2024, vrijdag 13 december 2024, vrijdag 10 januari 2025, vrijdag 21 februari 2025.
- **Startdatum September 2024:** donderdag 12 september 2024, donderdag 10 oktober 2024, donderdag 7 november 2024, donderdag 19 december 2024, donderdag 16 januari 2025, donderdag 13 februari 2025, donderdag 13 maart 2025, donderdag 17 april 2025, donderdag 15 juni 2025, donderdag 11 juli 2025.
- Tijd: 10:00 - 16:00.
- Opbouw:
  - 10 fysieke lesdagen
  - E-learning
  - Eigen procesopdrachten
  - Intervisie
- Trainers: Renate Zelen en Claudia Hass
- Na succesvolle afronding van de opleiding ontvang je een certificaat.

Investing in Jezelf

- Prijs: €3.500,- incl. 21% BTW.
  - Korting: Betaal je in 1x, dan krijg je 7% korting en betaal je maar €3.250,-
  - Betaling in 3 termijnen is mogelijk: Dan betaal je 3x €1175,- (incl. €8,35 administratiekosten per betaling)
- Exclusief voor deelnemers van de opleiding: de "Sterven doe je niet alleen"- Toolkit voor professionals t.w.v. €150,-. Je ontvangt de Toolkit bij aanvang van de opleiding.
- Inclusief koffie, thee en lunch.

Inschrijven

Aanmelden kan [HIER](#) of stuur een e-mail naar: info@puramoia.nl

Dank voor je interesse in de opleiding "Sterven doe je niet alleen." We kijken ernaar uit om je te verwelkomen en je te ondersteunen in het ontwikkelen van deze essentiële vaardigheden!

Incompany training

Deze training binnen je organisatie aanbieden, meer weten over onze Training op Maat of wil je je medewerkers inspireren d.m.v. een één- of meerdaags Seminar over dit onderwerp?

Informeert naar de mogelijkheden: info@puramoia.nl of neem telefonisch contact op: 06-43110836 (R. Zelen)/ 06-44009641 (C.Hass).

**‘WORD DE STEUN DIE ANDEREN NODIG HEBBEN.
SAMEN MAKEN WE VERSCHIL.’**

Over de trainers

Renate Zelen

Ik ben werkzaam als Lichaamsgerichte (trauma) therapeut. Van origine kom ik uit de gehandicaptenzorg. De laatste 10 jaar heb ik gewerkt in de palliatieve en terminale zorg als Verzorgende IG-er. Daarbij heb ik al ruim 20 jaar mijn eigen praktijk als lichaamsgericht therapeut. Met als specialisatie massage bij Kanker en Trauma therapie. Medeontwikkelaar van de Sloompje Slak® en de Kracht van Aanraking methode. Waarbij werkervaring en visie samenkomen en het belang van professionele Na-Bij-Heid centraal staat.

Intuïtief werken vormt een van mijn kernprincipes. Door mijn lichaamsgerichte benadering richt ik me op de diepere lagen en ga ik samen met de cliënt op zoek naar wat nodig is om terug te keren naar je innerlijke kracht en je eigen lichaam. Als lichaamsgerichte traumatherapeut nodig ik de mensen uit om de lagen achter de woorden te verkennen, waar het lichaam de ruimte krijgt om te spreken. Hier mogen het hart en het hoofd samenkomen en elkaar versterken.

Ik ben Claudia, het creatieve brein achter de Sloompje Slak® boeken en producten. Met meer dan 10 jaar ervaring als dramatherapeut voor kind & gezin binnen mijn eigen praktijk én ruime werkervaring in zowel coördinerende als uitvoerende functies binnen de jeugdzorg, heb je aan mij een trainer met een gedegen basis en uitgesproken visie.

Mijn expertise? Alles draait om rouw, scheiding en emoties. Ik begeleid gezinnen op een speelse wijze door lastige situaties heen. Ervaring leert dat tijdig praten over de dood van onschatbare waarde is bij stervensprocessen en rouwverwerking. Het kan niet alleen de angst voor de dood verminderen, maar ook de last verzachten.

In de praktijk stuit ik echter op de uitdaging dat praten over de dood niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Handelingsverlegenheid is iets wat ik veelvuldig heb waargenomen bij collega professionals. En dat terwijl de noodzaak van openhartige gesprekken over emoties en de dood enorm is! Het is mijn drijfveer om professionals bij te scholen op het gebied van sterven. Samen streven we naar het doorbreken van taboes en het creëren van een omgeving waarin praten over sterven tijdens het leven Dood Normaal wordt!

Claudia Hass